

Walczą o podmiotowość prawną szympanсів

14 października 2014

Sprawa szympanсів ze stanu Nowy Jork wróciła do sądu. Organizacja Nonhuman Rights Project (NhRP) stara się o nadanie podmiotowości prawnej różnym inteligentnym zwierzętom. Jeśli by się to udało wiele z nich – od szympanсів laboratoryjnych po delfiny w akwariach – można by uwolnić.

NhRP została założona przez Stevena Wise'a, prawnika specjalizującego się w prawach zwierząt. W ubiegłym roku organizacja wniosła do trzech nowojorskich sądów sprawy w imieniu czterech szympanсів. Dwa z nich, Tommy i Kiko są trzymane w klatkach przez prywatną osobę. Kolejne dwa, Hercules i Leo, to zwierzęta laboratoryjne przetrzymywane na Stony Brook University. Wise przez wiele lat konsultował się z naukowcami, politologami i innymi prawnikami, by obrać najwłaściwszą strategię walki o uwolnienie zwierząt. W końcu jego organizacja wykorzystała przepisy pozwalające niesłusznie uwięzionym na odwołanie się do sądu. Jeśliby sąd zgodził się na rozpatrzenie takiej sprawy, to jednocześnie przyznałby, że szympanś posiada podmiotowość prawną, a skoro tak, to musi zostać uwolniony z niewoli.

Wszystkie trzy sądy, do których złożono wnioski, odrzuciły je bez rozpatrywania. Dlatego też Wise złożył apelacje. Pierwsza z nich została wysłuchana wczoraj przez pięcioosobowy skład sędziowski.

Apelacja została wniesiona w imieniu Tommy'ego. Prawnik argumentował, że szympansy są tak bardzo podobne do ludzi pod względem poznawczym i genetycznym, że zasługują na podstawowe prawo, jakim jest prawo do wolności osobistej. Wise chce, by Tommy i inne szympansy, zostali przeniesieni do sanktuarium na Florydzie. Właściciel Tommy'ego nie stawiał się w sądzie.

NhRP uznała wystąpienie przed sądem za sukces. „Poszło tak dobrze, jak się tego spodziewaliśmy. Sędziowie byli zaangażowani. Było jasne, że przeczytali dostarczone przez nas materiały, gdyż zadawali naprawdę inteligentne pytania” – mówi dyrektor wykonawcza organizacji, Natalie Prosin. NhRP już wcześniej odniosła pewien sukces. Otóż wobec obaw, że właściciel może wywieźć Tommy’ego poza stan sąd jednogłośnie wydał w lipcu tymczasowe postanowienie o zakazie przenoszenia szympansa. „To było spore zwycięstwo. Decyzja taka oznacza bowiem, że sąd uważa, iż nasza apelacja ma szanse powodzenia” – cieszy się Prosin. Z jej opinią zgadza się znany przeciwnik nadawania zwierzętom osobowości prawnej, profesor Richard Cupp z Pepperdine University w Kalifornii. Ten specjalista prawa nie wróży jednak NhRP powodzenia. „Ciężar precedensu i dotychczasowe rozstrzygnięcia sądowe są przeciwko NhRP. Zwierzęca osobowość prawna to sztuczny i nierealny pomysł – dodaje. Cupp uważa, że należy skupić się na dobru zwierząt, a nie na ich prawach. Język im nie pomoże. Ale ludzka odpowiedzialność – tak” – stwierdza.

Sąd apelacyjny wyda wyrok za kilka tygodni. W przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia NhRP odwoła się do najwyższego stanowego sądu apelacyjnego. W międzyczasie jednak na początku grudnia rozpocznie się apelacja w sprawie Kiko. Apelacja dotycząca Herkulesa i Leo została odrzucona z przyczyn technicznych. NhRP ma zamiar wnieść ją ponownie w przyszłym miesiącu.

NhRP przygotowuje podobne pozwy w innych stanach. Najbliższe zostaną prawdopodobnie wniesione w imieniu słoni przetrzymywanych w cyrkach lub ogrodach zoologicznych.

Autor: Mariusz Błoński

Na podstawie: Science

Źródło: [Kopalnia Wiedzy](#)